

En ålfiskares vardag

Christer Persson, ålfiskare i Kivik

– Efter EU-kommissionens åtgärdsförslag den 6 oktober blev det helt tomt i huvudet och den oro och den tomhet som jag kände då känner många av de svenska yrkesfiskarna idag, som mår väldigt dåligt av att inte veta hur framtiden ser ut.

Så inleder Christer Persson, ålfiskare i Kivik, sin föreläsning på ålseminariet i Stockholm tidigare i höst. Han konstaterar att oron framför allt grundar sig i den ekonomiska osäkerheten och i ovissheten om framtiden, men också i att fisket försvåras när man inte vågar investera i nya redskap. Redskapen är stora och väldigt kostsamma – varje redskap kostar cirka en kvarts miljon – så som situationen ser ut idag vågar man inte investera.

Christer Persson förklarar vidare att ett ålfiske inte köps upp, utan går i arv och detta arv ska förvaltas och förnyas hela tiden. Detta till skillnad från många andra fiskerier, där en investerare går in med en summa pengar att använda till att modernisera och underhålla redskap. Under de femton år som Christer varit aktiv yrkesfiskare har han bara tjänat tillräckligt bra under tre säsonger för att kunna förnya delar av sina redskap.

I EU-kommissionens förslag till förvaltningsplan för ålen föreslås ett femton dagars fiskestopp per månad, såvida inte medlemslandet kan visa att 40 procent av blankålen kan vandra ut vid fortsatt fiske. Det är detsamma som att besluta om totalt fiskestopp för den svenska ålfiskaren, menar han. Redskapen är så pass stora och ömtåliga att det skulle vara omöjligt att ta upp och sätta i dem varje månad.

– Vi fiskar mellan augusti och november. Jag måste ha minst tre veckor att sätta i alla mina redskap och tre veckor att ta upp dem. Det fungerar överhuvudtaget inte med stopp varje månad, fortsätter Christer.

Han och hans kollegor menar att det ständigt talas om att man ska värna om det småskaliga och kustnära fisket, men trots det är det oftast just denna grupp som drabbas hårdast av olika förvaltningsåtgärder.

– Det småskaliga och kustnära yrkesfisket klarar sig inte utan den ekonomiskt viktiga ålen i sina fångster, vilket gäller även dem som inte enbart livnär sig på ålfiske. Flera faktorer ligger bakom ålens minskning förutom fisket och det känns oerhört orättvist att vi är de enda som ska drabbas ekonomiskt av det, säger Christer. Vi har antagligen de mest passiva redskapen som finns. De sätts ut på samma plats år efter år och flyttas inte under säsongen. Vi fiskar alltså bara upp det som kommer till oss.

Han menar också att den expanderade vattenkraften och de nedgrävda elkablarna i havs- och sjöbottnar har och har haft en stor inverkan på ålpopulationens nedgång och att även dessa aktörer bör ta sitt ansvar för att förbättra ålens situation i våra svenska vatten. Fria vandringsvägar är väldigt viktigt för både för glasålar, gulålar och blankålar, och tyvärr så finns det inte många kvar i Sverige idag för ålen att vandra upp och ner i. Många utmärkta uppväxthabitat går förlorade för att ålarna inte kan vandra upp i dem på grund av vandringshinder och ett stort antal ålar mosas i turbiner på sin väg ner mot havet.

– Om fiskestopp eller begränsningar införs i det kustnära ålfisket så kommer inte någon yrkesverksam ålfiskare att kunna överleva ekonomiskt och antagligen inte heller återetablera sig

då medelåldern är så hög i yrkesgruppen. Vi kommer att tvingas sälja båtar och redskap, säger Christer dystert.

Han avslutar sitt anförande med att be alla deltagare att ta en noggrann titt på honom och att titta på hans kollegor, då det kan vara sista gången vi ser detta utrotningshotade släkte...